

DISKUSE

Lampedusa bez konce

Naposledy padesátka mrtvých běženců u italského ostrova Lampedusa. Týden předtím více než 300 obětí na stejném místě. A to jen pár dní poté, co se utopilo 13 syrských uprchlíků u sicilské vesnice Scicli. Poslední dvě tragédie jsou však mimořádné pouze vysokým počtem obětí, které si riskantní cesta vyžádala. Podobné scénáře bez zmínky v médiích můžeme sledovat na různých místech minimálně posledních 20 let, během kterých evropská organizace United zdokumentovala podobná neštěstí s celkovým počtem více než 17 tisíc mrtvých uprchlíků. Kanárské ostrovy, řecké ostrovy v Egejské moři, hraniční řeka Evros mezi Tureckem a Řeckem, Lampedusa, Malta...

Příčin uprchlických tragédií je celá řada a na některé z nich by evropská a také česká politika měla reagovat. Především tzv. pevnost Evropa je realitou a její hradby jsou stále vyšší. Politika odsouvání uprchlického problému těsně za společné hranice je jedním z mála shodných bodů společné evropské azylové a migrační politiky. Detence pro uprchlíky, de facto vězení, jsou budovány na obou stranách pozemní vnější hranice EU. Běžencům pak nezbyvá než se vydat na drahou a nebezpečnou cestu přes moře. Žadatelé o azyl jsou v rámci Unie systematicky vytlačováni do jižních států EU, které si s jejich příchodem nemohou samy poradit. Státy uvnitř Evropské unie, jako je například Česká republika, z této politiky profitují nejvíce a téměř žádné uprchlíky nemají (rekordně málo – 750 žadatelů o azyl bylo v ČR v letech 2011, 2012), ale ani jižním zemím s břemenem nepomáhají. EU ani ČR se přitom nijak významně lidskoprávně neangažují v zemích, ze kterých většina uprchlíků přichází. Afghánistán a Sýrii pozornost věnována je, ale dalšími hlavními „producenty“ uprchlíků jsou po mnoho let Rusko, Pákistán, Čína, Eritrea, Srbsko nebo Súdán.

Řešení jednoznačná a snadná neexistují. Diktátorské režimy, nezaměstnanost, chudobu, občanské války samozřejmě nelze snadno zastavit. Ale při vědomí, že většina obětí z minulých dvou týdnů jsou občané Eritreje nebo Sýrie, které opravdu nelze považovat za nelegální ekonomické migranty toužící po našem blahobytu, musíme tato řešení hledat. V pevnosti Evropa musí vzniknout legální cesty pro skutečné uprchlíky, například zvláštní typ vstupních víz, více míst pro tzv. uprchlický přesídlovací program (resettlement), skutečné sdílení zátěže, a nikoli neustálá kritika zemí, jako je Řecko, Malta nebo Itálie. Pro bezpečnější Středozevní a Egejské moře by měly vzniknout společné unijní záchranné týmy. V budoucnosti se také nevyhneme otevření legálních cest pro ekonomické migranty, zejména studenty, aby boj proti nelegální migraci z ekonomických důvodů fatálně nepostihoval osoby pronásledované z legitimních azylových důvodů.

MARTIN ROZUMEK
ředitel Organizace
pro pomoc uprchlíkům



Řešení jednoznačná
a snadná neexistují.
Ale při vědomí, že
většina obětí
z minulých dvou
týdnů jsou občané
Eritreje nebo Sýrie,
které opravdu nelze
považovat za
nelegální
ekonomické
migranty toužící po
našem blahobytu,
musíme tato řešení
hledat.

”